

Diagnoza potrzeb uczniów, nauczycieli i szkół w Gminie Kobylnica na wsparcie kompetencji kluczowych poprzez edukację morską i żeglarską w ramach Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej

I. Wprowadzenie

Diagnoza potrzeb uczniów, nauczycieli i szkół Gminy Kobylnica na wsparcie w ramach Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej jest oficjalnym dokumentem, z którego wnioski są podstawą do opracowania zakładanych działań projektu na wsparcie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli przez edukację morską i żeglarską.

II. Cele diagnozy

Celem diagnozy było:

- zdiagnozowanie uczniów pod kątem ich zapotrzebowania na wsparcie,
- zdiagnozowanie potrzeb nauczycieli pod kątem zapewnienia uczniom oczekiwanych kierunków wsparcia, w tym w zakresie wykorzystania narzędzi TIK,
- wskazanie kierunków rozwoju mieszkańców Gminy Kobylnica, zwłaszcza młodych poprzez wykorzystanie możliwości gminy w bliskości Morza Bałtyckiego oraz gminnych rzek i akwenów wodnych.

III. Dokonania Gminy Kobylnica w zakresie edukacji morskiej i żeglarskiej, budowy infrastruktury wodnej, wykorzystania turystycznego i rekreacyjnego potencjału rzeki Słupi i akwenów wodnych na jej terenie.

Gmina Kobylnica od kilku lat prowadzi działania ukierunkowane na wykorzystanie walorów turystycznych rzeki Słupi oraz nadmorskiego położenia regionu. Jako Lider Partnerstwa "Słupią przez Równinę Słupską" przystąpiła do Projektu "Pomorskie Szlaki Kajakowe" realizowanego jako zadanie strategiczne Samorządu Województwa Pomorskiego ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WP 2014 - 2020. W ramach projektu na terenie gminy wybudowane zostały dwie przystanie kajakowe w Lubuniu oraz w Łosinie. Na przestrzeni ostatnich dwóch lat, gmina organizowała spływy kajakowe na trasie Lubuń - Łosino oraz Krzynia - Lubuń - Łosino. Jeden ze spływów organizowany jest w celu upamiętnienia wybuchu II wojny światowej. Spływ na trasie Lubuń - Łosino stanowił też etap triathlonu organizowanego przez gminę. W związku z możliwością rozszerzenia zakresu rzeczowego

zadania gmina pozyska 3 nowe żaglówki, które będą wykorzystywane do celów szkoleniowych.

Od kilku lat Gmina Kobylnica w ramach konkursów otwartych dla organizacji pozarządowych dofinansowuje Powiatową Spółdzielnię Socjalną, która organizuje wakacyjne obozy żeglarskie na terenie Szkoły Żeglarskiej w Bobęcinie, podczas którego dzieci zdobywają umiejętności żeglarskie, mogą też zdawać egzamin na patent sternika.

Gmina wspiera również inne wydarzenia związane z promocją żeglarstwa. We wrześniu na Jeziorze w Bobięcinie odbyły się I Regaty Młodzieżowe w ramach XIV Regat o Błękitną Wstęgę Jeziora Bobięcino. Nagrody zostały ufundowane przez Gminę Kobylnica z projektu "Sporty wodne w Gminie Kobylnica". W swojej kategorii młodzież startująca z Gminy Kobylnica zajęła I, II i III miejsce. W 2018 r. Gmina przy udziale szkół aktywnie włączyła się w organizację zajęć i wyjazdów dzieci, które zakwalifikowały się do projektu „Polsailing”. Zajęcia praktyczne nauki żeglarstwa prowadzone były w Ustce we współpracy z Centrum Sportów Wodnych „Opty” Ustka. Projekt „PolSailing” obejmował: zajęcia sportowe dla najmłodszych, działania edukacyjno – promocyjne w szkołach oraz dystrybucję książek, szkolenie kadry, dystrybucje sprzętu i materiałów dydaktycznych.

Niezwykle istotną rolę w rozwoju edukacji morskiej i żeglarskiej w gminie pełni Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy, oddziałując również na pozostałe szkoły w gminie. W Szkole Podstawowej w Kobylnica dwa lata temu utworzona została klasa o profilu matematyczno - marynistycznym. W szkole organizowane są zajęcia dla uczniów dot. nawigowania (nawigacja morska). Przystąpiła ona również do Pomorskiego Programu Edukacji Morskiej, w lutym zaś przeszła certyfikację. W szkole zatrudniony jest nauczyciel posiadający odpowiednie kwalifikacje w nauczaniu żeglarstwa (uprawienie trenera żeglarstwa). W roku 2019 r. uczniowie klasy matematyczno – marynistycznej brali udział w rejsie żaglowcem Baltic Star. Równocześnie od wielu lat szkoła współpracuje z Ligą Morską i Rzeczną. Wspólnymi inicjatywami w ostatnim roku były: Piknik Morsko - Żeglarski na Stawku Łabędzim w Słupsku, czy VI Pomorski Festiwal Piosenki Marynistycznej. Od 2012 roku Gmina Kobylnica współpracuje z Gminą Przemęt w Powiecie Wolsztyn. Jedną z form tej współpracy jest wymiana dzieci i młodzieży w ramach wypoczynku wakacyjnego. Dzieci i młodzież z Gminy Kobylnica od 2012 roku uczestniczy w obozach sportowych – wodnych w Ośrodku Wypoczynkowym „Krokus” w Wieleniu Zaobrzańskim w Gminie Przemęt. Ośrodek „Krokus” leży na terenie Pojezierza Leszczyńskiego w obszarze Przemęckiego Parku Krajobrazowego nad Jeziorem Wielenińskim połączonym z Jeziorem Trzytoniowym. W ramach pobytu dzieci uprawiały żeglarstwo klasyczne, sploty kajakowe oraz windsurfing. Łącznie w latach 2012 – 2019 z wypoczynku w Wieleniu skorzystało około 300 dzieci i młodzieży.

IV. Opis obszaru problemowego

Zdefiniowanie grupy docelowej objętej planowanym wsparciem.

Wsparcie skierowane będzie do wybranych uczniów klas II, III, IV, V, VI, VII i VIII. Podstawą przyjęcia ucznia do projektu będą jego chęci uczestniczenia, zainteresowania tematyką morską i żeglarską oraz zgoda rodziców.

W Gminie Kobylnica funkcjonuje 5 szkół podstawowych: SP w Kobylnicy, SP w Kwakowie, SP w Kończewie, SP w Słonowicach i SP w Sycewicach. Liczbę uczniów klas III, IV, V, VI, i VII, do których skierowano ankietę przedstawia tabela:

Tabela 1. Ilość uczniów klas III, IV, V, VI, VII w szkołach na terenie Gminy Kobylnica, do których skierowano ankietę.

Lp.	Szkoła	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII
1.	SP Kobylnica	0	47	115	103	58
2.	SP Kwakowo	12	12	15	25	0
3.	SP Kończewo	0	8	15	9	9
4.	SP Sycevice	0	0	21	0	0
5.	SP Słonowice	10	8	11	11	12
6.	łącznie	22	75	177	148	79

Aktualna sytuacja grupy docelowej i problemy, które należy rozwiązać na podstawie ankiety. Ankietę skierowano do 501 uczniów klas trzecich, czwartych, piątych, szóstych i siódmych szkół na terenie Gminy Kobylnica. Ankietowanie w szkołach odbyło się w okresie od 28 maja 2020 roku do 8 czerwca 2020 roku. Ankietę wypełniło 130 uczniów, tj. 26% ankietowanych. Celem ankiety było rozpoznanie wiedzy uczniów na temat zajęć z zakresu edukacji morskiej i żeglarskiej organizowanych aktualnie w szkołach oraz preferencji co do propozycji realizowania w ogóle zadań z zakresu edukacji morskiej, w tym kół zainteresowań, tematyki morskiej w programach z poszczególnych przedmiotów, form tych zajęć, brania w nich udziału.

Poniższa tabela zawiera informacje na temat wiedzy uczniów o realizowanych obecnie w szkołach zajęciach z tematyki morskiej i żeglarskiej, ich zdania co do konieczności realizowania takich zajęć oraz chęci udziału w nich uczniów. Liczby poniższe wskazują procentowy udział odpowiedzi uczniów na tak lub nie.

Tabela 2. Zajęcia pozalekcyjne żeglarskie organizowane aktualnie w szkołach i zapotrzebowanie na nie w przyszłości. Odpowiedzi dotyczą „tak”.

Lp	Szkoła	Zajęcia organizowane obecnie	Odpowiedź na pytanie, czy powinny się odbywać	Chęć udziału uczniów w zajęciach żeglarskich
1.	SP Kobylnica	2,4%	37%	4,8%
2.	SP Kwakowo	0%	28%	8%
3.	SP Kończewo	0%	40%	20%
4.	SP Sycewice	0%	71%	29%
5.	SP Słonowice	0%	91%	65%
6.	Łącznie	1,5%	53,4%	25,4%

W Gminie Kobylnica realizuje się bardzo mało zajęć z zakresu edukacji morskiej i żeglarskiej. Przeważa w ich realizacji Szkoła Podstawowa w Kobylnicy. Formy tego wskazano we wstępie do niniejszej diagnozy. Ankietowani w ponad połowie opowiedzieli się za potrzebą realizacji takich zajęć, jedna czwarta z nich zadeklarowała chęć udziału w nich. Przy odpowiedniej motywacji uczniów, rozwijaniu różnych form i metod edukacji morskiej i żeglarskiej, odpowiednim zaangażowaniu nauczycieli, zważywszy na rozwijanie przez Gminę Kobylnica bazy i działań dla rekreacji i turystyki na akwenach wodnych przewiduje się wzrost chętnych do udziału w zajęciach.

Na potrzebę organizacji zajęć z zakresu edukacji morskiej i żeglarskiej wskazują wyniki – odpowiedzi uczniów na pytania zawarte w kolejnej tabeli.

Tabela 3. Stanowisko uczniów w sprawie poszerzenia przez szkoły oferty zajęć z zakresu edukacji morskiej i żeglarskiej i ich udział w różnych ich formach. Wskazane w tabeli wartości procentowe dotyczą odpowiedzi łącznie tak, nie wiem, trudno powiedzieć.

Lp	Szkoła	udział w zajęciach obecnie	Czy szkoła powinna poszerzyć Ofertę zajęć	Czy chciałbyś uczestniczyć w zajęciach koła żeglarskiego	Czy interesują Cię praktyczne zajęcia żeglarskie	Czy chciałbyś uczyć się żeglarstwa na obozie żeglarskim
1.	SP w Kobylnicy	13%	90%	54%	53%	51%

Lp	Szkoła	udział w zajęciach obecnie	Czy szkoła powinna poszerzyć Ofertę zajęć	Czy chciałbyś uczestniczyć w zajęciach koła żeglarskiego	Czy interesują Cię praktyczne zajęcia żeglarskie	Czy chciałbyś uczyć się żeglarstwa na obozie żeglarskim
2.	SP w Kończewie	2%	84%	62%	56%	60%
3.	SP w Kwakowie	12%	100%	56%	40%	40%
4.	SP w Sycewicach	18%	88%	65%	76%	71%
5.	SP w Słonowicach	0%	91%	100%	100%	100%
6.	Łącznie	10%	81%	63%	65%	60%

Wartości ujęte w tabeli wyraźnie pokazują potrzeby uczniów w zakresie edukacji morskiej i żeglarskiej. Tylko 10% całej badanej grupy bierze obecnie udział w różnych formach tego typu zajęć. Za to zdecydowana większość opowiada się za poszerzeniem przez szkołę oferty takich zajęć. Choć są wśród nich uczniowie jeszcze niezdecydowani, to nie zanegowali poszerzenia oferty. Podobnie, niemal w równej liczbie wypowiedzieli się za uczestnictwem w zajęciach koła żeglarskiego, w praktycznych zajęciach z żeglarstwa i uczeniem się żeglarstwa na obozie żeglarskim.

Duże zainteresowanie edukacją morską i żeglarską wykazali też ankietowani nauczyciele.

Ankietowaną grupę stanowiło 154 nauczycieli, tj. ponad 85% ogółu. Poniżej przytoczone zostały opinie tych nauczycieli na temat wykorzystania położenia Gminy Kobylnica do realizacji zajęć z tematyki morskiej i żeglarskiej, ujmowania w nauczycielskich planach nauczania elementów tej tematyki oraz rozwijania kompetencji kluczowych uczniów na niektórych przedmiotach właśnie poprzez wykorzystywanie edukacji morskiej i żeglarskiej.

Wyniki pokazuje tabela.

Tabela 4. Opinie nauczycieli w sprawie wykorzystania położenia gminy do realizacji zadań z zakresu edukacji morskiej i żeglarskiej w szkołach, rozwijania kompetencji kluczowych u uczniów na niektórych przedmiotach oraz ujmowania tej tematyki w nauczycielskich planach nauczania. Odpowiedzi dotyczą „tak”.

Lp	Szkoła	Wykorzystanie położenia gminy	Ujęcie elementów edukacji w planach nauczania nauczycieli	Rozwijanie kompetencji kluczowych u uczniów
1.	SP w Kobylnicy	88%	58%	66%
2.	SP w Kończewie	95%	50%	65%
3.	SP w Kwakowie	100%	53%	89%
4.	SP w Słonowicach	100%	83%	96%
5.	SP w Sycewicach	100%	73%	92%
6.	Łącznie	94%	62%	75%

Aż 94% ankietowanych nauczycieli zauważa, że położenie Gminy Kobylnica w bliskości Morza Bałtyckiego oraz akweny wodne na jej terenie pozwalają na obszerne działania na rzecz edukacji morskiej i żeglarskiej. Większość z nich jest zdania, że elementy edukacji morskiej i żeglarskiej należy zawrzeć w nauczycielskich planach nauczania i z ich pomocą rozwijać kompetencje kluczowe uczniów na wielu przedmiotach.

Nauczyciele wykazali także swoje potrzeby, realizacja których przyczyni się i umożliwi edukowanie morskie i żeglarskie uczniów. Wyniki procentowe zawarte w tabeli poniżej

Tabela 5. Potrzeby nauczycieli niezbędne dla realizacji z uczniami tematyki morskiej i żeglarskiej (odpowiedzi na tak).

Lp.	Szkoła	Szkolenie w zakresie pracy metodą projektu	Szkolenie w zakresie prowadzenia edukacji morskiej i żeglarskiej na zajęciach z różnych przedmiotów	Szkolenie w zakresie rozwijania kompetencji i żeglarskich
1.	SP w Kobylnicy	25%	26%	21%
2.	SP w Kończewie	40%	45%	35%
3.	SP w Kwakowie	74%	63%	47%

Lp.	Szkoła	Szkolenie w zakresie pracy metodą projektu	Szkolenie w zakresie prowadzenia edukacji morskiej i żeglarskiej na zajęciach z różnych przedmiotów	Szkolenie w zakresie rozwijania kompetencji i żeglarskich
4.	SP w Słonowicach	50%	88%	8%
5.	SP w Sycewicach	50%	44%	44%
6.	łącznie	48%	53%	31%

Prawie połowa nauczycieli wypowiedziała się za szkoleniem w zakresie pracy metodą projektu. Ponad połowa nauczycieli jest skłonna przejść szkolenie, które umożliwi im wprowadzenie edukacji morskiej i żeglarskiej do programów nauczania na różnych przedmiotach. Najmniej nauczycieli akceptuje szkolenie z zakresu rozwijania kompetencji żeglarskich. Jest to zrozumiałe, bo przecież nie każdy z nich potrafi bądź chce pływać na żaglówkach. Brak praktycznej realizacji żeglarstwa nie wyklucza właściwego, na wysokim poziomie przekazywania treści na niektórych przedmiotach nauczania. Ponadto nauczyciele wypowiedzieli się za organizowaniem zajęć z zakresu edukacji morskiej w ramach nauczania zintegrowanego dla dzieci klas I – III.

V. Proponowane działania skierowane do uczniów.

Proponuje się następujące działania skierowane do uczniów szkół z terenu Gminy Kobylnica:

1. Powołanie w szkołach Szkolnych Kół Edukacji Morskiej pracujących metoda projektu,
2. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych – kół rozwijających zainteresowania uczniów oraz przygotowujących uczniów do konkursów marynistycznych,
3. Organizacja zajęć żeglarskich, (np. we współpracy z Klubem Sportowym „Opty Ustka”),
4. Organizacja konkursów o tematyce marynistycznej,
5. Organizacja pikników żeglarskich,
6. Organizacja warsztatów edukacyjnych z zakresu zagadnień flory i fauny Morza Bałtyckiego oraz zawodu rybaka,
7. Organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi zajmującymi się tematyką morską,
8. Organizowanie interdyscyplinarnych zabaw nawigacyjnych na mapach morskich przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku,
9. Szkolenie dzieci z zakresu bezpieczeństwa i zachowania na akwenach morskich i śródlądowych poprzez WOPR,
10. Organizowanie obozów żeglarskich i spływów kajakowych,

11. Organizowanie wycieczek krajowych wspierających kształtowanie kompetencji kluczowych u uczniów,
12. Organizowanie szkolnych festynów naukowych z zakresu edukacji morskiej dla dzieci i ich rodziców,
13. Zajęcia w ramach nauczania zintegrowanego dla dzieci z klas I – III z zakresu tematyki morskiej.

VI. Proponowane działania skierowane do nauczycieli.

Dla nauczycieli proponuje się następujące działania:

1. Prowadzenie lekcji otwartych z zakresu kształtowania kompetencji kluczowych uczniów poprzez edukację morską,
2. Rada pedagogiczna - szkolenie z zakresu organizacji wypoczynku nad wodą, szkolenie na temat wykorzystywania tematyki morskiej na lekcjach z różnych przedmiotów,
3. Udział nauczycieli w zajęciach Sieci współpracy i samokształcenia pn: Edukacja morska w kreatywnym kształtowaniu kompetencji kluczowych”.
4. Powołanie szkolnych animatorów edukacji morskiej,
5. Udział nauczycieli w szkoleniu „Metoda projektu edukacyjnego na zajęciach z zakresu edukacji morskiej”,
6. Udział szkolnych animatorów edukacji morskiej w zajęciach Wojewódzkiej sieci współpracy i samokształcenia dla szkolnych animatorów edukacji morskiej,
7. Udział w warsztatach „Aplikacje on-line w edukacji morskiej-tworzenia gier i materiałów wspomagających pracę nauczyciela i kreatywność uczniów”,
8. Udział w warsztatach „Kompetencje naukowo-techniczne w edukacji morskiej”,
9. Udział w warsztatach „Interdyscyplinarne zabawy edukacyjne na mapie morskiej oraz w Pomorskim Konkursie o Tytuł Mistrza Nawigacji,
10. Trójbój międzygminny – organizacja międzygminnej rywalizacji z Miastem Słupsk i Gmina Słupsk.